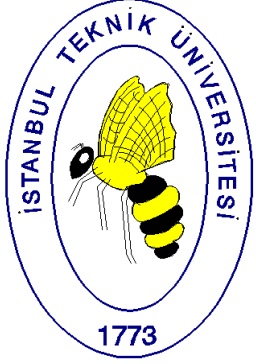

Bu proje Avrupa Birliđi ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından
finanse edilmektedir.

ATIK YÖNETİMİ ve KARBON AYAK İZİ

Sürdürülebilir Üretim ve
Tüketim Derneği
SÜT-D

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ve ATIK YÖNETİMİ KONULARINDA EN İYİ UYGULAMALAR KONFERANSI

Filiz KARAOSMANOĐLU
29 Kasım 2018, Mersin

İÇERİK ve HEDEF

KÜRESEL SEKTÖREL SERA GAZLARI

ELEKTRİK-ISI ÜRETİMİ	: %25
TARIM, ORMAN ve DİĞER ARAZİ KULLANIMI	: %24
ENDÜSTRİ	: %21
TAŞIMACILIK	: %14
BİNALAR	: % 6
DİĞER ENERJİ	: %10

IPCC 2014

ULUSLARARASI ENERJİ AJANSI (IEA) KÜRESEL ENERJİ ve CO₂ DURUM RAPORU-Mart 2018

- 2017 yılında küresel enerji ihtiyacı **%2.1** büyüdü
(%70:Kömür, Petrol, Doğal Gaz)
- Son 3 yılda yatay seyir
- CO₂: %1.4 arttı/ Tarihi en yüksek düzey
(32.5 Giga ton)

İKLİM DEĞİŞİMİ HER YERDE

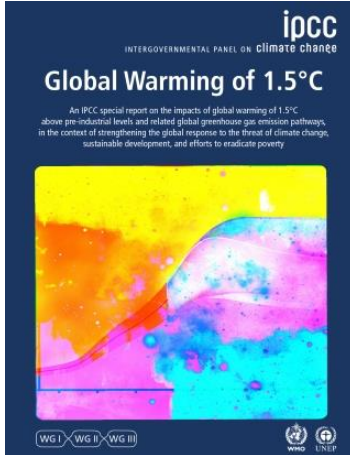
IPPC ÖZEL RAPOR;Kore-Ekim 2018

United Nations
Framework Convention
on Climate Change

Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) Altıncı Değerlendirme Raporu (AR6)-Nisan 2022 3 Özel Rapor

**Politika Yapıcılar
Küresel Tepkinin Güçlendirilmesi
Sera Gazı Salımının Önlenmesi
Ekonomik Büyümeye Katkı**

**2019
İklim Değişikliği ve Arazi
Değişen İklimde Okyanus ve Kriyosfer**

**1.5 Derecelik Küresel Isınma
Katoviçe-COP 24**

KARBON AYAK İZİ

TEMİZ ÜRETİM

SÜRDÜRÜLEBİLİR ÜRETİM-TÜKETİM-HİZMET

KAYNAK VERİMLİLİĞİ

ENERJİ YÖNETİMİ

ATIK YÖNETİMİ

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

YEŞİL EKONOMİ

TEMİZ ÜRETİM

ÜRETİM PROSESLERİ

Girdi Verimli (Hammadde, Su, Enerji) Kullanımı
Toksik ve Tehlikeli Girdi Kullanmama
Atık ve Artıkları En Aza İndirme

ÜRÜNLER

Yaşam Döngüsündeki Olumsuz Etkileri Azaltma

HİZMETLER

Çevresel Etkilerin Tasarım ve Hizmet
Aşamalarıyla Bütünleştirilmesi

TEMİZ ÜRETİM UYGULAMASI

SAPTAMALAR

Kütle ve Enerji Dengesi

Emisyon Oluşumu

Atık Oluşumu

ATIK?

SORGULAMA VE CEVAP BULMA

Ne, Neler, Nerede, Nasıl Oluyor, Neden,

Ne Kadar, Nereye Gitti, Ne Oldu, Kaça?

NE YAPILABİLİR?

Cevap: Temiz Üretim İçin Seçenekler

Önleme; En Aza İndirme; Değişirme; İyileştirme

TÜKETİM

HİZMET

ATIK YÖNETİMİ

ATIK AZALTIMI
ATIK YENİDEN KULLANIMI
ATIK GERİ DÖNÜŞÜMÜ
ATIKTAN MALZEME-ENERJİ KAZANIMI

ULUSAL ATIK YÖNETİMİ VE
EYLEM PLANI (2016-2023)-Aralık 2017

ULUSAL ENERJİ VERİMLİLİĞİ
EYLEM PLANI (2017-2023)-Kasım 2017

ATIK: İki Bedel
MALİYET
ÇEVRE

İKLİM
DEĞİŞİMİ

ATIK EKONOMİSİ

ATIKTA YEŞİL EKONOMİ SAKLI

KÖMÜR, PETROL, DOĞAL GAZ, CEVHER, ORMAN, TARLA

ÖRNEK: TARIMDA ATIKTAN ENERJİ ÜRETİMİ

ÇİFTE OLUMLU ETKİ

Çifte Kavrulmuş Lokum

AB Yenilenebilir Enerji Yönergesi 2009/28/ EC (RED)
Atık, Artık, Gıda Dışı Selülozik, Lignoselülozik Biyokütle

ÇİFT SAYIM: İKİ KATI DEĞERLİ

İleri Biyoyakıtlar: DÖRT KATI SAYMA

ÖRNEK: KENT ve ATIK YÖNETİMİ

İKLİM DOSTU ŞEHİR

SÜRDÜRÜLEBİLİR YAŞAM KÜLTÜRÜ

ATIK YÖNETİMİ

DAVET

Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim Derneği SÜT-D

VI. İSTANBUL KARBON ZİRVESİ
9 Nisan 2019

1.5 DERECELİK KÜRESEL ISINMAYA KARBON YÖNETİMİ İLE DUR DEMEK İÇİN, YEŞİL EKONOMİ YOLUNDA BİR ARAYA GELİYORUZ

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SÜLEYMAN DEMİREL KÜLTÜR MERKEZİ

www.istanbulcarbonsummit.org

The poster is set against a background of green grass. It features the SÜT-D logo (a globe with a leaf) in the top left corner. The main title 'VI. İSTANBUL KARBON ZİRVESİ' is in a large, bold, sans-serif font, with '9 Nisan 2019' below it. A graphic of a bridge and a red flame is positioned to the right of the title. The central text '1.5 DERECELİK KÜRESEL ISINMAYA KARBON YÖNETİMİ İLE DUR DEMEK İÇİN, YEŞİL EKONOMİ YOLUNDA BİR ARAYA GELİYORUZ' is in a bold, sans-serif font. Below this, the organizing institution 'İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ SÜLEYMAN DEMİREL KÜLTÜR MERKEZİ' is listed. At the bottom, the website 'www.istanbulcarbonsummit.org' is provided. A large green footprint graphic is on the left, containing the text 'SÜT-D 2018 DÜŞÜK KARBON KAHRAMANLARI' and 'CO2'.

DAVET

TÜRKİYE'DE TM YNLERİYLE
ATIK YÖNETİMİ PANELİ

16-17 EKİM 2019, ANKARA